Příběhy hradů a zámků
České památky skrývají silné příběhy
už zítra v časopise Auto DNES

Jak se Zátopkovi poprvé potkali

O víkendu vznikly první záběry filmu Zátopek. Václav Neužil a Martha Issová v režii Davida Ondříčka sehráli seznámení příštího páru Emila a Dany Zátopkových přesně podle vyprávění šestadevadesátileté vdovy.

Mirka Spáčilová
redaktorka MF DNES

BŘEZNICE Je krásný jarní den roku 1948 v Kutné Hoře, stojí ve scénáři. Ve skutečnosti se první klapka hraného životopisu Emila Zátopka odehrála na stadionu v Březnici u Příbrami, a kdo nemusel před kameru, choulil se v zimní bundě.

Šup šup za plešounem

Ostatní včetně početného komparzu se o pauzách halili do dek, ale naostro už se jelo v dobových kostýmech od lehkých šatů až po trika a trenýrky atletů, v nichž drkotala zuby i Martha Issová. „Já mám přece jen výhodu," uznával Václav Neužil v soupravě s nápisem ATK - Armádní tělovýchovný klub byl předchůdcem Dukly, v níž coby Emil Zátopek přebíral vítězný pohár. Zatím jenom na domácí půdě, zato kytici mu předala budoucí osudová žena jeho života. Kupodivu zdráhavě a viditelně nerada.

„Ale tak to opravdu bylo, Dana Zátopková mi to podrobně vyprávěla," líčí režisér David Ondříček. „Nechtělo se jí, Zátopek už byl docela slavný, styděla se, až kamarádky ji k tomu postrčily. Proto mu také řekla, ať jí kytku vrátí, až příště vyhraje ona. Na dalších závodech jí Zátopek kytici opravdu vrátil a teprve tehdy mezi nimi přeskočila jiskra." V říjnu téhož roku se vzali.

Právě scéna seznámení se několikrát opakuje. Když se chystá záběr tribuny ověšené dobovými reklamami na hašlerky či loterijní los od Lišky, jde se Neužil proběhnout, také Issová pro zahřátí poklusává, ale neztrácí dobrou náladu. Scénu, v níž ji kolegyně pošlou s rudými a bílými karafiáty k Zátopkovi se slovy „Šup šup za plešounem", zakončí herečka již mimo kameru žertem na adresu svého režírujícího manžela: „Poslali mě za vámi, pane!"

První klapka Martha Issová a Václav Neužil (nahoře) předstírali filmové seznámení Zátopkových, sami se však znají dávno z Dejvického divadla. Vlevo dole je herečka s režisérem a svým partnerem Davidem Ondříčkem, vpravo dole předává kytici vítězi závodů. Foto: Jan Zátorský, MAFRA

Ve stylu Forresta Gumpa

Oba herci se shodují, že právě sdílený smysl pro humor byl součástí spokojeného manželství. „Navzájem se často a s potěšením popichovali, Zátopek měl humor rád a lidé tvrdili, že v jeho společnosti jim bylo prostě dobře," potvrzuje Neužil, jenž v roli sice dává přednost sprintu, ale objevil už i kouzlo osamělosti běžců na dlouhé tratě.

Issová, která už hází oštěpem přes dvacet metrů, je zase vděčná, že mohla se Zátopkovou mluvit osobně. „Vyptávala jsem se jí na spoustu věcí a vedly jsme spolu dokonce takřka filozofický hovor na téma, proč film o Zátopkovi vlastně dneska točit," vykládá herečka.

Také podle Ondříčka představuje humor podstatnou složku snímku. „Nechci vytvořit mramorový pomník, spíše příběh ve stylu Forresta Gumpa, přirozený a vyprávěný jakoby lehkou rukou - což je nejtěžší." Přiznává sice, že na úvodní natáčecí den přerušovaný deštěm si vzal trochu velké sousto, nicméně spoléhá na sehraný štáb svých snů v čele s kameramanem Štěpánem Kučerou. „Je v tom trocha symboliky, můj táta si cenil jeho otce a my se Štěpánem, ač se známe ze školy, jsme se pracovně potkali až nyní," dodává syn kameramana Miroslava Ondříčka o synovi jiného mistra filmového obrazu, Jaroslava Kučery.

Nynější předtáčka zabere pět dní, hlavní část natáčení, pro niž produkce nadále hledá atletický komparz, má trvat zhruba od půlky srpna do konce září. Štáb mimo jiné navštíví Louny nebo Brno, kde najde náhradu za dějiště slavného zlatého triumfu Zátopkových v roce 1952, za olympijský stadion v Helsinkách. „Bohužel zrovna prochází rekonstrukcí, takže nás tam nepustili," lituje režisér.

Do kin snímek přijde v roce 2020.

The Cranberries. Naposledy a skvěle

Václav Hnátek
redaktor MF DNES

Trochu z toho mrazí, když posloucháte Dolores O'Riordanovou zpívat „ještě tě to nezabilo, ale nemůžeš to nechat plavat". Úryvek pochází ze skladby Wake Me When It's Over, která se nachází na nové a podle všeho také poslední desce kapely The Cranberries. Nese název In the End a vychází už po zpěvaččině tragickém úmrtí.

O'Riordanová zemřela nečekaně v polovině loňského ledna. Bylo jí pouhých šestačtyřicet let a pozdější policejní zpráva potvrdila, že se v londýnském hotelu Hilton opilá utopila ve vaně.

Překvapivě výborný zpěv

Tou dobou už kapela pracovala na nahrávce, která však byla ještě ve stadiu demoverzí. The Cranberries se ji rozhodli vydat jako svůj poslední zářez a následně se rozpustit.

K dispozici tedy byly demonahrávky O'Riordanové zpěvu, kterým opatřila instrumentální črty kytaristy Noela Hogana. O zbytek muzyky, ale stejně dostat do pouhého „demáče" tolik dynamiky a vášně, to neumí a nedělá jen tak někdo. Třeba skvěle rozjetá skladba Catch Me If You Can působí ve světle daných skutečností jako zjevení.

Obzvlášť když vezmeme v potaz, že mnohé jiné desky někdy znějí jako nedodělky, ač by nemusely, je nutné ocenit, jakou práci si The Cranberries a především producent Stephen Street s výsledkem dali. Street s kapelou spolupracoval už v minulosti, mimo jiné na prvních dvou hity nadupaných albech Everybody Else Is Doing It, So Why Can't We? a No Need to Argue. In the End je sice pravděpodobně umíráčkem The Cranberries, ale muzika je plná života.

Důvěrně známé polohy

A ještě jedna věc se kapele vydařila nadmíru. Dostala do kolekce jedenácti skladeb jakousi nenucenou rozmanitost. Není to tedy každý pes, jiná ves. Nejde o nahrávku, kde by se hudebníci trumfovali tím, že umějí zahrát hard rock i reggae, a ve výsledku by šlo o neuchopitelný pelmel.

Kdepak, pořád to jsou takoví The Cranberries, na jaké jsou posluchači zvyklí. Ne zrovna optimistický text úvodní písně All Over Now doprovází ovšem nadějeplná hudba. Následuje košatá balada Lost. Nebo již zmíněná temnější Wake Me When It's Over, jež je v aranžích sloky osekaná na nezbytné minimum s výraznou basou ve stylu jejich dávného hitu Zombie.

Ve skladbách A Place I Know nebo Illusion přijdou ke slovu především akustické kytary, čímž se vyznění nahrávky zase přirozeně posouvá. Kapela se tu prostě netlačí do poloh, které by jí neseděly, a přitom se nedá říct, že by se jen opakovala.

Rozlučka na vrcholu

Zásadním pojítkem nejen na nové desce, ale i v kontextu celé tvorby The Cranberries je potom pochopitelně hlas O'Riordanové. Posluchač si uvědomí, že rozhodnutí skončit není jen póza, ale nutnost. Bez své zpěvačky by The Cranberries nebyli kompletní.

S posmrtnými nahrávkami je to složité. Přirozeně vzbuzují sympatie navíc. Ale In the End by byla vel-

Calembour chystá klání ve slovních hříčkách

Tomáš Šťástka
redaktor MF DNES

PRAHA Zálibu v originálních novotvarech, slovních hříčkách a kalambůrech čili větách s různými významy si uskupení Cabaret Calembour vetklo už do názvu. Nepřekvapí tak, že svou novinku chystanou na dnešní večer nazvali Kvidoule IV.

Uskupení okolo Igora Orozoviče, Jiřího Suchého z Tábora, Milana Šotka či Lucie Polišenské ji divákům nabízí ve své jubilejní, desáté sezoně. „Jako best of naší tvorby jsme už pojali knihu, která k desátému výročí Cabaretu Calembour vyšla v nakladatelství Paseka a právě shodně s názvem obsahuje Všechno nejlepší," vysvětluje herec Národního divadla Jiří Suchý z Tábora. „V Kvidouli IV. se k deseti letům příliš nevztahujeme, bude tak samostojná i v dalších nejubilejních sezonách. A může dorazit každý, kdo na nás třeba ještě nebyl. Nicméně jsou v ní i zašifrované odkazy pro pozorné diváky, kteří znají naše předchozí abychom rámcově vymysleli, o čem představení bude vyprávět. Pak si rozhodíme úkoly, které připravuje každý sám, a později je společně dotáhneme. Igor Orozovič následně pracuje na hudbě k textům, společně vznikají průvodní trialogy a poté už se začínáme pomalu scházet s orchestrem, s herečkami Lucii Polišenskou a Kristýnou Farag, a tak společnými silami vznikne výsledný tvar," přibližuje osvědčený postup Suchý z Tábora.

Nová aktovka nese název Antimimus. „Po přestávce zavedeme diváky do malé antické vesnice, kde se odehrávají tradiční souboje ve slovních hříčkách. Já hraji syna nikdy neporaženého hříčkaře a musím zachraňovat situaci poté, co se před novým kláním vše zkomplikuje. Diváci se mohou těšit především na klasické kuklení postav," naznačuje Suchý.

V desáté jako v první

Herec se nebojí, že by skupině po deseti letech došla invence. „Každý nový námět si vlastně říká o nová ře-